

Blíži sa podávanie daňového priznania

Daňové priznanie k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie 2018 je povinný podať daňovník, ak jeho celkové zdaniteľné príjmy dosiahnuté v roku 2018 presiahli sumu 1 915,01 eura. Do celkových zdaniteľných príjmov sa zahrňuje akýkoľvek dosiahnutý príjem, ktorý je predmetom dane a nie je od dane z príjmov oslobodený. Zahŕňa sa doň aj príjem dosiahnutý zo zdrojov v zahraničí, ak ide o daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou (t.j. rezidenta SR). Daňové priznanie je však povinný podať aj vtedy, ak jeho zdaniteľné príjmy uvedenú sumu nepresiahli, ale vykazuje daňovú stratu.

daňovníka v konkurze alebo v likvidácii); daňovník v oznámení uvedie novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie a v tejto novej lehote je aj daň splatná. Ak sú súčasťou jeho príjmov zdaniteľné príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí (s výnimkou daňovníka v konkurze alebo v likvidácii), predlžuje sa táto lehota **najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov**. Daňovník opäť v oznámení uvedie túto skutočnosť a novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie, a v tejto novej lehote je aj daň splatná. Ak v podanom daňovom

priznaní daňovník neuvedie príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, správca dane uplatní postup podľa osobitného predpisu. Oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania je možné podať iba na predpísanom tlačíve, ktorého vzor určilo finančné riaditeľstvo a ktoré je k dispozícii na internetovej stránke finančnej správy.

Lehota na podanie daňového priznania, ak živnostník zomrie

Ak daňovník vykonávajúci podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia zomrie, daňové priznanie za príslušnú časť roka je povinný podať dedič do troch mesiacov po smrti daňovníka, pričom daňový úrad môže túto lehotu na žiadosť dediča predĺžiť, ak žiadosť dedič podá najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania.

Tlačivo daňového priznania určené pre živnostníka

Daňovník, ktorý dosiahne v zdaňovacom období príjmy zo živnosti a vznikne mu povinnosť podať daňové priznanie, podáva daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby typu B. Ministerstvo financií SR vydalo nové tlačivá, staré tlačivá sa mohli použiť len do konca decembra 2018. Oproti predchádzajúcemu tlačívu sú v novom niektoré zmeny, napríklad je doplnená možnosť uplatnenia nového daňového zvýhodnenia prostredníctvom uplatnenia nezdaniteľnej časti základu dane na kúpeľnú starostlivosť, a to na daňovníka, na manželku (manžela) a vyživované deti žijúce s daňovníkom v domácnosti. Daňovník si môže uplatniť túto nezdaniteľnú časť základu dane maximálne do výšky 50 eur na daňovníka, do 50 eur na manželku a na každé jedno vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti samostatne, taktiež maximálne do výšky 50 eur. Okrem tohto daňového zvýhodnenia je v tlačíve pridaná aj **možnosť uplatnenia daňového bonusu na zaplatené úroky** za dané zdaňovacie obdobie.

-vk-

V čísle:

- ✓ Zmeny v účtovníctve, daniach a odvodoch... (str. 3)
- ✓ Rekreačné poukazy pre zamestnancov v roku 2019 (str. 4-5)
- ✓ Tradícia vzdelávania živnostníkov (str. 6-7)

Funkcionári...

Mať nejakú zodpovednú funkciu je po každej stránke vždy veľmi príjemné. Dôležitý funkcionár má moc, posledné slovo, rozhoduje o osudoch ľudí a hlavne väčšinou aj o verejných (štátnych) financiách. Bolo tomu tak pred rokom 1989, a je tomu tak aj doteraz.

Pri voľbe funkcionárov sa organizácie riadia buď svojím štatútom, alebo pravidlami, kde zväčša pri voľbe tých vyšších funkcionárov rozhoduje nejaká nadpolovičná väčšina pléna. Na prvý pohľad sa všetko zdá byť férové a vysoko demokratické. Ale nie je to tak celkom...

Všetko býva, žiaľ, väčšinou už vopred pripravené, dohodnuté, niekedy až zmanipulované a spočítané do posledného hlasu a tá tzv. demokratická voľba väčšiny je už potom len divadielkom a hrou pre širokú verejnosť. Prečo je tomu tak? Lebo rozhodujú dlhoročné priateľstvá, sľuby, benefity, výhody, kariérne postupy a v neposlednom rade peniaze, čím si dokáže šikovný uchádzač o funkciu nakloniť k sebe potrebnú väčšinu. V takomto prípade (predovšetkým v politickom) sú odbornosť, profesionalita a morálna či etická bezúhonnosť dotýčajúcemu uchádzačovi o funkciu skôr na škodu ako v prospech. Je to smutné konštatovanie, ale vo väčšine prípadov sa to v praxi takto deje všade okolo nás.

Napriek tomu sa stáva, že takto zvolený (väčšinou politicky nominovaný funkcionár) býva niekedy už počas svojho funkčného obdobia ohrozený svojou nekompetentnosťou, neschopnosťou či inými prešlapmi a samozrejme, ako prví to zistia jeho priami podriadení. A tu je moja rada: Vážení funkcionári (malí, či veľkí), aby ste tomu predišli, neobklopujte sa schopnými podriadenými! Lebo časom, keď už vaša neschopnosť bude biť príliš do očí, bude po ruke hneď schopná náhrada. Naopak, musíte dôsledne dbať na to, aby vaši kolegovia a podriadení boli, pokiaľ možno, ešte menej schopní ako vy, boli vám verne oddaní za to, že ste si ich vybrali za svoju „pravú ruku“ a ochotní časť vašich neúspechov vziať na svoje plecia. Potom vás už nič neohrozí a vy sa vo svojej pozícii môžete spokojne „zabetónovať“ najmenej do budúceho volebného obdobia.

Viktor Kubal

Lehoty na podanie daňového priznania

Daňové priznanie sa podáva do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia (kalendárneho roka). Lehota na podanie daňového priznania k dani z príjmov za minulý rok je do 31. marca 2019. Pretože tento deň pripadne na nedeľu, majú v tomto roku daňovníci na podanie priznania jeden deň navyše, môžu ho poslať v najbližší nasledujúci pracovný deň, teda v pondelok 1. apríla.

Živnostníci, ale aj firmy, ktorým tento termín nepostačuje, si aj v tomto roku môžu termín posunúť. Podľa § 49 ods. 2 sa im na základe oznámenia, ktoré podajú príslušnému správcovi dane do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania, táto lehota predlžuje **najviac o tri celé kalendárne mesiace** (s výnimkou

Daňové priznanie, ak došlo v priebehu roka k ukončeniu živnosti

Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia živnostník skončil podnikateľskú činnosť (zrušil živnostenské oprávnenie), lehota na podanie daňového priznania zostáva nezmenená. Daňové priznanie sa podáva do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia, t. j. za rok 2018 je posledným dňom lehoty na poda-

Kávový ples v Trnave

V hoteli Holiday Inn v Trnave sa dňa 2. 2. 2019 konal už 5. ročník Kávového plesu. Na všetkých návštevníkov čakala výborná zábava, príjemná spoločnosť a samozrejme, lahodná káva od najväčších „kávových“ majstrov. O organizáciu plesu sa postaralo Školiace stredisko Academy of Coffee s osobným zastúpením jej odborného garanta Oldricha Holiša, cafeológa, lektora, baristu, pražiara, komisára viacerých medzinárodných súťaží, medzinárodného degustátora, ktorý je predsedom Slovenskej živnostenskej komory. Na kávovom bále sa zúčastnilo vyše 300 zaujímavých hostí, medzi inými aj Jozef Oklamčák či legendárny hokejista Jozef Golonka, prezývaný „žiletka“. Kávový ples sa však neniesol len v duchu zábavy a kvalitnej kávy, mal aj charitatívny rozmer. Výťažok z neho organizátori podujatia darovali ľuďom, ktorí to skutočne potrebujú, dostali ho rodiny, ktoré sa starajú o svoje hendikepované deti.

-vk-

Dňa 8. 2. 2019 sa v Trebišove uskutočnilo Zhromaždenie delegátov SZK KZ Košice, na ktorom sa okrem delegátov zúčastnila aj Magdaléna Haburová – čestná členka SZK.

Delegáti zhodnotili činnosť a hospodárenie Krajskej zložky za rok 2018 a schválili rozpočet na rok 2019. V diskusii odzneli pripomienky k utmeniu činnosti SZK a k nerealizácii podnetov členov na zlepšenie akčioschopnosti a vrátenia SZK na pozíciu v spoločnosti, ktorú mala v minulosti. To by zlepšilo aj ovplyvňovanie podmienok na podnikanie živnostníkov a malých podnikateľov.

Následne si delegáti a hostia pripomenuli 20. výročie ustanovenia SZK a 20. výročie ustanovenia Krajskej zložky v Košiciach. V mene Predstavenstva SZK boli zaslanými členom, bývalým funkcionárom a predstaviteľom spolupracujúcich inštitúcií odovzdané ocenenia vo forme pamätných zlatých a strieborných medailí a plaket k 20. výročiu SZK.

*Ervín Boháčík
predseda SZK KZ Košice*

Zhromaždenie delegátov v Košiciach

Živnostníci a poistné

V kategórii živnostníkov a samostatne zárobkovo činných osôb Sociálna poisťovňa aj minulý rok zaznamenala pokračujúci trend platenia čo najnižšieho poistného. Podľa údajov z registra bol v roku 2018 priemerný počet SZČO platiacich poistné na starobné poistenie z minimálneho vymeriavacieho základu 141 486, čo predstavovalo 75,15 % všetkých platiacich SZČO. Oproti roku 2017 ide o nárast podielu takto platiacich SZČO, pretože vtedy bol priemerný počet SZČO platiacich takéto poistné z minimálneho vymeriavacieho základu 133 852, čo predstavovalo 71,95 % všetkých platiacich SZČO.

„Opakovane upozorňujeme túto kategóriu poistencov, že odvádzanie minimálnych odvodov sa im v budúcnosti prejaví nielen na nižších sumách nemocenských dávok, ale aj dôchodku,“ zdôrazňuje hovorca poisťovne Peter Višváder.

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Diskriminácia dôchodcov - SZČO

Dôchodcovia – SZČO, ktorí vykonávajú podnikateľskú činnosť tak ako ostatní podnikatelia, sú diskriminovaní. V súčasnosti si nemôžu znížiť základ dane o nezdaniteľnú časť na daňovníka v celej sume. Zaslúžili by si mať túto možnosť napriek tvrdeniu, že už majú príjem zo starobného dôchodku, na ktorý však museli prispievať predchádzajúce roky počas zamestnania alebo podnikania.

V priebehu zdaňovacieho obdobia sa zúčastňujú na tvorbe HDP, odvádzajú povinné odvody, platia daň z príjmu a mnohí sú stále aj zamestnávateľmi. Sú splnené všetky podmienky na uplatnenie nezdaniteľnej časti.

Ministerstvo financií SR sa v predchádzajúcich rokoch práve pre príjem z dôchodku, ktorý je zo štátneho rozpočtu, touto požiadavkou nechcelo zaoberať. Ako ďalší dôvod uvádzalo dopad na štátny rozpočet, ale bez preukázania konkrétnych výdavkov na pracujúcich dôchodcov – SZČO a ani ich prínos pre štátny rozpočet.

Nie je veľa dôchodcov, ktorí ešte vykonávajú podnikateľskú činnosť. Ak chceme zlepšovať finančnú situáciu dôchodcov, ktorú deklaruje aj súčasná vláda, zmenu zákona o dani z príjmov by si pripeliť tí, ktorí sú ešte ochotní podnikáť a znášať všetky riziká z toho vyplývajúce. SZČO – dôchodcovia nie sú tí, ktorí profitujú zo štátnych prostriedkov, ale sú stále plnohodnotnými občanmi, a preto nie je dôvod ich takto diskriminovať.

(Kc)

Pamätná plaketa

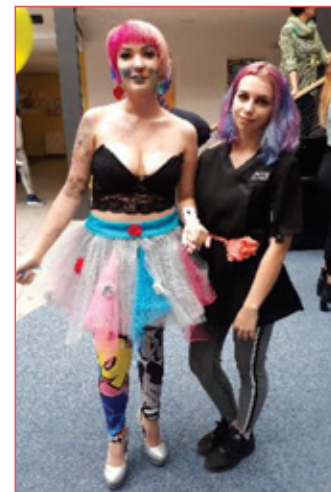
Dňa 22. januára 2019 sa uskutočnilo zasadnutie Krajskej rady odborného vzdelávania a prípravy v Bratislavskom samosprávnom kraji. Pri tejto príležitosti odovzdal predseda SZK Oldrich Holiš pamätnú plaketu pri príležitosti 20. výročia založenia SZK predsedovi Bratislavského samosprávneho kraja Jurajovi Drobovi.

KORUNA KREATIVITY 2019

Dňa 7. 2. 2019 tri študentky Strednej odbornej školy na Gemerskej ul. v Košiciach reprezentovali svoju školu na Otvorených európskych majstrovstvách v kaderníckej a kozmetickej tvorbe – KORUNA KREATIVITY 2019 v Prahe. Súťažiaci v rámci hlavnej témy súťaže – FREAK SHOW – CIRQUE DU SOLEIL ukázali, čo dokážu v extravagantnej účesovej tvorbe a dekoratívnej kozmetike s dávkou vlastnej kreativity, zručnosti a umeleckého spracovania. V silnej medzinárodnej konkurencii ukázali kvalitu odbornej prípravy a pre školu a Košický samosprávny kraj doniesli cenné európske trofeje.

Nikoletta Konečná – študentka 3. ročníka učebného odboru kaderník obsadila 1. miesto v kategórii Dámsky strih a styling (na obrázku), Kristína Kondášová – študentka 2. ročníka učebného odboru kaderník 3. miesto v kategórii Dámsky spoločenský účes, Lucia Uličná – študentka 4. ročníka študijného odboru kozmetik 3. miesto v kategórii Súťažný make-up.

Na odbornej príprave súťažiacich sa podieľali majsterky odborného výcviku Bc. Dana Štadlerová a Mgr. Adriana Bodnárová. Stredná odborná škola na Gemerskej 1 v Košiciach je svojou profiláciou jedinou školou v meste, ktorá pripravuje študentov v učebných a študijných odboroch so zameraním na beauty služby. Získaním cenných európskych trofejí sa opäť potvrdila kvalita a špičková úroveň odbornej prípravy študentov v kaderníckych, kozmetických a vizážistických odboroch.

Zmeny v účtovníctve, daniach a odvodoch...

V roku 2019 nadobudli účinnosť viaceré z noviel zákonov, ktoré sa menili v roku 2018. Tu je prehľad zmien, s ktorými musia živnostníci počítať.

Zvýšenie minimálnej mzdy

Minimálna mzda od roku 2019 vzrástla na **520 eur za mesiac** pre zamestnanca, ktorý je odmeňovaný mesačnou mzdou. V súvislosti s nárastom mesačnej minimálnej mzdy sa zmenila aj **hodinová minimálna mzda**, a to na **2,989 eur**. Zamestnávateľ, ktorý nemá odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve, má povinnosť svojmu zamestnancovi zaplatiť mzdu najmenej v sume minimálneho mzdového nároku, a to pre príslušný stupeň náročnosti práce jeho pracovného miesta.

Nárast minimálnych odvodov do Sociálnej a zdravotnej poisťovne

SZČO sa v roku 2019 zvýšili minimálne odvody do Sociálnej poisťovne až o 6,95 eura. Kým v roku 2018 boli vo výške 151,16 eura, v roku 2019 vzrástli na sumu **158,11 eur**. Rovnako narástli aj minimálne mesačné preddavky na zdravotné poistenie, a to o 2,94 eura, t. j. zo sumy 63,84 eur na **66,78 eur**.

Zvýšenie príplatkov za nočnú prácu a prácu v nedeľu od 1. 5. 2019

Od 1. 5. 2019 vstúpi v platnosť druhá fáza zvyšovania príplatkov:

- **príplatok za prácu v sobotu:** zmena výšky príplatku z 25 % minimálnej mzdy za hodinu na 50 % minimálnej mzdy za hodinu,
- **príplatok za prácu v nedeľu:** zmena výšky príplatku z 50 % minimálnej mzdy za hodinu na 100 % minimálnej mzdy za hodinu,
- **príplatok za nočnú prácu:** u nerizikového povolania je to zmena príplatku z 30 % minimálnej mzdy za hodinu na 35 % a u rizikového povolania je zmena príplatku z 40 % na 50 % minimálnej mzdy za hodinu.

Zvýšenie vymeriavacieho základu

Od 1. 1. 2019 sa zvýšil maximálny denný vymeriavací základ pre výpočet nemocenských dávok (napr. nemocenské, materské) a pre výpočet dávok v nezamestnanosti na sumu 62,7288 eura. Maximálnu nemocenskú dávku tak môže získať podnikateľ, ktorý je povinne nemocensky poistený vo výške približne 1069 eur či maximálne materské vo výške približne 1458 eur.

Zmena životného minima

Na obdobie od 1.7. 2018 do 30.6.2019 sa zmenila výška životného minima fyzickej osoby zo 199,48 eura na 205,07 eur mesačne ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu, teda o 2,803 %. Táto suma životného minima má vplyv na viaceré veličiny platné od 1.1. 2019 do 31.12. 2019 ako je napríklad daňový bonus na dieťa, nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka ap.

Daňový bonus na dieťa

Od 1.1.2019 sa zmenila výška mesačného bonusu na dieťa, a to na sumu 22,17 eur (266,04 eur ročne) na každé jedno vyživované a nezaopatrené dieťa. Od 1. 4. 2019 sa však výška tohto mesačného daňového bonusu na dieťa opäť mení, a to na sumu 44,34 eur, ak vyživované dieťa nedovršilo šesť rokov veku.

Rekreačné poukazy pre zamestnancov

Daňovým výdavkom sú od 1. 1. 2019 aj príspevky na stravovanie zamestnancov a príspevky na rekreáciu zamestnancov. Povinnosť poskytovať príspevky na rekreáciu zamestnancov má zamestnávateľ, ktorý zamestnáva 50 a viac zamestnancov. Zamestnávateľ tento príspevok na rekreáciu poskytne zamestnancovi na jeho žiadosť, a to

v sume 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však v sume 275 eur za kalendárny rok.

Znížená sadzba DPH vo výške 10 %

Od 1. 1. 2019 sa zmenou zákona o DPH uplatňuje znížená sadzba dane vo výške 10 % okrem tovarov uvedených v prílohe č. 7 aj na služby uvedené v prílohe č. 7a zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, t. j. ubytovacie služby s kódom 55 v štatistickej klasifikácii produktov podľa činností (napr. hotelové služby, turistické ubytovacie služby, prevádzka táborských a pod.) a tovary a služby, ktoré registrovaný sociálny podnik v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva oprávnenému zákazníkom.

Ruší sa povinnosť zložiť zábezpeku na DPH

Od 1. 1. 2019 novoregistrovaní platitelia dane už nie sú povinní skladať zábezpeku na daň. Rozhodnutia, ktoré boli uložené o zložení zábezpeky na daň vydané do 31. 12. 2018 sa zrušia a daňový úrad peňažnú zábezpeku alebo jej časť vráti do 28. 2. 2019.

Zmena v oslobodení od dane pri dodaní stavby (alebo jej časti)

Pri dodaní nehnuteľnosti oslobodenej od dane (vymedzené zákonom), ktorá je určená na bývanie (napr. byt, rodinný dom) nebude môcť platiteľ dane využiť voľbu oslobodenia od dane. Zmenou zákona o DPH bude vždy dodanie takejto nehnuteľnosti, či prenájom oslobodený od dane.

Zdaňovanie poukazov na tovary a služby (vouchre)

Od 1. októbra 2019 vstúpia do platnosti nové pravidlá uplatňovania DPH pri dodaní poukazov, ktoré je možné vymeniť za služby alebo tovary. V prípade jednoúčelového poukazu vznikne daňová povinnosť v momente jeho vydania, kedy je známe odovzдание tovaru resp. služby ako aj výška samotnej dane. Naopak, v prípade viacúčelového poukazu vznikne daňová povinnosť až v momente jeho výmeny za tovar alebo službu, na ktorú sa vzťahuje.

Za priestor súvisiaci s prevádzkovaním živnosti sa považuje aj predajné miesto, zriadené, určené alebo slúžiace na účely vykonávania podnikateľskej činnosti

Novelou živnostenského zákona dochádza od roku 2019 aj k rozšíreniu definície toho, čo sa považuje za priestory súvisiace s prevádzkovaním živnosti. Za priestor súvisiaci s prevádzkovaním živnosti sa považuje aj predajné miesto, zriadené, určené alebo slúžiace na účely vykonávania podnikateľskej činnosti, umožňujúce uzatvorenie zmluvy bez súčasnej fyzickej prítomnosti zmluvných strán. Zmena v živnostenskom zákone nastáva aj v definícii pohostinskej činnosti, či v tom, že zahraničné právnické osoby sú od 1. 1. 2019 povinné pri ohlásení živnosti pripojiť k ohláseniu aj výpis z registra trestov. Od tohto roku dochádza aj k zmenám vo viazaných živnostiach, a to konkrétne tých, ktoré sa týkajú masérskych služieb či podnikania na ostatných vodných plochách.

Rekreačné poukazy pre zamestnancov v tomto roku 2019

Príspevky na rekreáciu zamestnancov bude upravovať zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákonník práce“), v osobitnom § 152a. Podľa novely Zákonníka práce bude povinný na žiadosť zamestnanca poskytnúť zamestnancovi príspevok na rekreáciu zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 49 zamestnancov. Znamená to, že **povinnosť poskytovať príspevky na rekreáciu zamestnancov bude mať len ten zamestnávateľ, ktorý bude zamestnávať 50 a viac zamestnancov.**

Dôležité je zdôrazniť aj to, že **zamestnávateľ bude povinný príspevok na rekreáciu zamestnancovi poskytnúť na jeho žiadosť.** Nie je teda nevyhnutný aj súhlas zamestnávateľa – ide o nárok zamestnanca, ktorý je zamestnávateľ v prípade požiadania povinný splniť. Podľa Zákonníka práce budú mať aj zamestnávate-

Národná rada Slovenskej republiky dňa 23. októbra 2018 schválila novelami niekoľkých predpisov príspevky na rekreáciu a takzvané „rekreačné poukazy“. Príspevky na rekreáciu a rekreačné poukazy sa stali realitou od 1. januára 2019, od kedy nadobúdajú účinnosť zmeny schválených predpisov.

lia zamestnávajúci najviac 49 zamestnancov (1 – 49 zamestnancov) možnosť poskytnúť svojim zamestnancom príspevok na rekreáciu za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu, ako je to povinnosťou pre zamestnávateľov zamestnávajúcich 50 a viac zamestnancov. **Pre zamestnávateľov s počtom zamestnancov 49 a menej je teda poskytovanie príspevkov na rekreáciu dobrovoľné a pre zamestnávateľov s počtom zamestnancov 50 a viac je poskytovanie príspevkov na rekreáciu povinné.**

U zamestnávateľa, ktorý bude povinný svojim zamestnancom poskytovať príspevky na rekreáciu,

budú môcť o príspevok na rekreáciu požiadať zamestnanci, ktorých pracovný pomer u zamestnávateľa trvá nepretržite najmenej 24 mesiacov. Nárok na príspevok na rekreáciu teda budú mať len zamestnanci pracujúci na základe pracovnej zmluvy. Dohodári nárok na príspevok na rekreáciu nemajú. Splnenie podmienok na poskytnutie príspevku na rekreáciu sa posudzuje ku dňu začatia rekreácie. Znamená to, že ku dňu začatia rekreácie musí byť zamestnanec vo vzťahu k zamestnávateľovi v pracovnom pomere nepretržite najmenej 24 mesiacov. Vtedy má nárok na príspevok na rekreáciu. **Zamestnanec môže v jednom kalendárnom roku požiadať o príspevok na rekreáciu len u jedného zamestnávateľa.**

Zamestnávateľ bude povinný **prispievať zamestnancovi na rekreáciu v sume 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však v sume 275 eur za kalendárny rok.** Z toho je možné odvodiť, že ak sa zamestnanec v kalendárnom roku vyberie na rekreácie v cel-

kovej hodnote nepresahujúcej 500 eur, zamestnávateľ mu bude povinný 55 % z výdavkov na tieto rekreácie uhradiť (55 % z 500 eur je presne 275 eur, čo je maximálny ročný príspevok zamestnávateľa na rekreáciu). Po presiahnutí 500 eurovej hodnoty rekreácií zamestnanca v danom roku už zamestnávateľ nie je povinný zamestnancovi na rekreácie v tomto roku prispievať.

Oprávnenými výdavkami na rekreáciu, na ktoré je zamestnávateľ povinný zamestnancovi prispievať, sú preukázané výdavky zamestnanca na:

1. služby cestovného ruchu spojené s ubytovaním najmenej na dve prenocovania na území Slovenskej republiky,
2. pobytový balík obsahujúci ubytovanie najmenej na dve prenocovania a stravovacie služby alebo iné služby súvisiace s rekreáciou na území Slovenskej republiky,
3. ubytovanie najmenej na dve prenocovania na území Slovenskej republiky, ktorého súčasťou môžu byť stravovacie služby,
4. organizované viacdenné aktivity a zotavovacie podujatia počas školských prázdnin na území Slovenskej republiky pre dieťa zamestnanca navštevujúce základnú školu alebo niektorý z prvých štyroch ročníkov gymnázia s osemročným vzdelávacím programom.

Zákonník práce ustanovuje zamestnávateľom povinnosť prispievať nielen na rekreáciu samotných zamestnancov, ale aj na rekreáciu celej rodiny týchto zamestnancov. Oprávnenými výdavkami na rekreáciu, ktoré je zamestnávateľ povinný zamestnancovi preplatiť, sú totiž aj preukázané výdavky zamestnanca na manžela/manželku, dieťa zamestnanca a inú osobu žijúcu so zamestnancom v spoločnej domácnosti, ktorí sa so zamestnancom zúčastňujú na rekreácii. Dieťaťom pritom je nielen vlastné dieťa zamestnanca, ale aj dieťa zverené zamestnancovi do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu alebo dieťa zverené zamestnancovi do starostlivosti pred rozhodnutím súdu o osvojení.

Ak sa zamestnávateľ rozhodne zamestnancovi poskytnúť príspevok na rekreáciu v peňažnej forme, postup jeho poskytnutia musí byť nasledovný. Zamestnanec pôjde na rekreáciu a uhradí ju z vlastných prostriedkov. Najneskôr do 30 dní odo dňa skončenia rekreácie je zamestnanec povinný zamestnávateľovi preukázať oprávnený výdavky na rekreáciu predložením účtovných dokladov (tieto doklady musia obsahovať označenie zamestnanca). Následne je zamestnávateľ povinný zamestnancovi poskytnúť príspevok na rekreáciu v najbližšom výplatnom termíne (ak sa zamestnávateľ nedo-

hodne so zamestnancom inak). Ak sa rekreácia začne v jednom roku a nepretržite trvá v nasledujúcom roku a zamestnanec o to požiada, tak príspevok na rekreáciu bude zamestnancovi zúčtovaný ešte ako príspevok na rekreáciu za rok, v ktorom sa rekreácia začala.

Druhou možnosťou poskytovania príspevku na rekreáciu sú takzvané „rekreačné poukazy“. Rekreačný poukaz bude mať formu platobného prostriedku uchovávaného majetkovú hodnotu elektronicky. Znamená to, že rekreačné poukazy budú vyzeráť podobne ako elektronické stravovacie karty a podobným spôsobom budú aj fungovať. Rekreačné poukazy budú môcť vydávať len oprávnené subjekty a zamestnávateľ si ich u nich bude môcť zaobstaráť. Zamestnávateľ bude vydavateľovi rekreačného poukazu platiť poplatok za sprostredkovanie vo výške maximálne 3 % z hodnoty rekreačného poukazu.

Rekreačné poukazy budú môcť byť použité výlučne na úhradu oprávnených výdavkov na rekreáciu na území Slovenskej republiky, budú vydané pre konkrétneho zamestnanca a budú neprenosné na inú osobu. Podobne ako v prípade stravovacích kariet, rekreačné poukazy budú zamestnávateľmi dobíjané určitým kreditom, ktorý môže zamestnanec použiť na úhradu výdavkov na rekreáciu.

Možnosť platenia rekreačnými poukazmi bude tiež limitovaná len v rekreačných zariadeniach, s ktorými bude mať vydavateľ rekreačného poukazu zmluvný vzťah. Pomerne dôležité je to, že rekreačný poukaz bude platný len do konca toho kalendárneho roka, v ktorom bol rekreačný poukaz vydaný. Každoročné vydávanie nových rekreačných preukazov zamestnancom preto zamestnávateľ bude stáť nemalé peniaze.

Z pohľadu zamestnanca budú príspevky na rekreáciu, ktoré zamestnancovi poskytne jeho zamestnávateľ, oslobodené od dane z príjmov. Pre zamestnávateľa budú príspevky na rekreáciu poskytnuté v rozsahu a za podmienok ustanovených Zákonníkom práce daňovým výdavkom, ktorý bude znižovať jeho základ dane z príjmov. Príspevky na rekreáciu poskytnuté vo výške viac ako 55 % oprávnených výdavkov a v sume viac ako 275 eur ročne už daňovým výdavkom zamestnávateľa preto nebudú.

Príspevky na rekreáciu ako daňový výdavok aj pre SZČO

Aj fyzické osoby s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov si budú môcť uplatniť výdavky na rekreáciu do svojich daňových výdavkov. Výdavky alebo náklady na rekreáciu budú v rozsahu, vo výške a za podmienok ustanovených pre zamestnancov podľa Zákonníka práce daňovým výdavkom aj fyzickej osoby s príjmami z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorá vykonáva túto činnosť nepretržite najmenej 24 mesiacov. Podmienkou pre zahrnutie týchto výdavkov na rekreáciu do daňových výdavkov k príjmom z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti je to, že toľto daňovníkovi nesmie byť poskytnutý príspevok na rekreáciu v pozícii zamestnanca (v súvislosti s výkonom závislej činnosti).

(Upravil a skrátil Kc)

Tradícia vzdelávania živnostníkov

Remeslá boli v minulosti zdrojom obživy širokých vrstiev obyvateľstva. V prostredí uhorských miest a mestečiek začali už v stredoveku, podľa nemeckých vzorov, postupne vznikáť cechy, v ktorých bola organizovaná väčšina remeselnej výroby určenej pre trh. Cechy, ktoré žili bohatým vnútorným životom, mali garantovať najmä kvalitu produkcie a výchovu budúcich generácií remeselníkov. V mestách však hrali veľmi dôležitú úlohu aj v iných oblastiach. Boli pevnou súčasťou ich náboženského, sociálneho a kultúrneho života, prvkami systému obrany miest, protipožiarinej ochrany a bohaté cechy nachádzame aj medzi donátormi. Cechovní majstri často zastávali dôležité úlohy i v mestskej samospráve, niektorí v nich dokonca získali šľachtický titul. Okrem toho však stále existovali aj remeslá, ktoré sa do cechov združovať nezvykli.

V novoveku začal postupne význam cechov klesať v prospech vznikajúcich manufaktúr. Prvé manufaktúry pôsobili najmä v oblasti textilnej výroby. Ich čas sa naplnil v prvej polovici 19. storočia, keď trh začali postupne vytláčať továrenské výrobky. O niečo neskôr zanikli aj cechy a nahradili ich moderné živnostenské spoločenstvá. Slová ako tovariš, fušer či „majsterštuk“ sú však dodnes živou pamiatkou na ich bývalý význam.

Vznik živnostenského systému

Vzniku živnostenského podnikania predchádzala existencia cechov ako inštitútov, ktoré charakterizovali remeselnú činnosť. Štatúty, dobovo nazývané artikuly, boli základným poriadkom, ktorý stanovil a upravil tri základné funkcie cechov: náboženskú, ekonomickú a spoločenskú. Riadili sa nimi aj hierarchické stupne cechu, teda majstri, tovariši a učni.

Hlavnými členmi cechov boli majstri, z ktorých každý vlastnil dielňu. Majstrom sa človek mohol stať až po zložení majstrovskej skúšky a po vyhotovení predpísaného výrobku – majstrovského kusa. O dôležitosti ich postavenia svedčilo aj to, že v mnohých mestách spájali majstrovské právo s meštianskym právom. Ďalšou zložkou cechu boli tovariši zamestnaní u jednotlivých majstrov. Od nich dostávali plat a najčastejšie bývali v ich príbytku. Aby tovariš mohol postúpiť na pozíciu majstra, musel vandrovať určitý počet rokov (z pôvodne troch rokov sa neskôr kvóta vyšplhala aj na desať). Poslednou vrstvou cechu boli učni, teda chlapci vo veku 12 – 15 rokov, ktorí za prácu u majstra dostávali šaty a stravu. Po ukončení učňovských rokov dostávali výučný list a stávali sa tovarišmi.

Výučný list obsahoval viacero faktov, od mien remeselníkov, cez údaje o učňovi a o tom ako sa choval a remeslo vykonával, akú dlhú dobu sa učil až po obdobie, kedy požiadal cech o vydanie výučného listu, ktorý sa zároveň za mladíka (ak tomu tak bolo) zaručil a odporučal ho všade tam, kam príde.

Historický výučný list (*na obrázku*) obsahoval nasledujúce odporúčania:

„Slobodní cechovní a iní majstri, počestných remesiel, meštianskych tkáčov ľanu, slobodného kráľovského mesta Tyrnau v Hornom Uhorsku: týmto osvedčujeme, že tu prítomný tovariš, tak 24-ročný, strednej postavy s čiernymi vlasmi, obstál u nás v práci 2.rok, / mesiacov, 3 týždne, - dní, a po túto dobu sa správal oddane, usilovne, pokojne a vážene, ako sa patrí každému remeselnému tovarišovi; čo písomne potvrdzujeme (atestujeme) a náležite chceme požiadať, aby naši všetci majstri všade podporili, tohto tu prítomného tovariša podľa remeselného využitia.

Udelené v slobodnom kráľovskom meste Tyrnau,
dňa 24.septembra 1800“

Začiatkom r. 1776 Mária Terézia ustanovila ako zásadu budúcej živnostenskej politiky »všelijakú vôbec možnú slobodu v obchode a vo výrobe vo všetkých krajinách«, na základe ktorej vznikol návrh nového „systému živnostensko-politického“.

V 60. rokoch 18. storočia sa začal mimoriadny rozvoj manufaktúr, ktorému pomohol aj cisársky dvor. Pridelovali sa im privilégia, aby sa mohli brániť pred útokmi cechov, aby mohli najímať robotníkov a vychovávať tovarišov mimo cechu. Išlo predovšetkým o podniky spojené s textilným remeslom.

Rozhodujúca fáza rozvoja manufaktúr nastala za vlády Jozefa II. (1780 – 1790), ktorý umožnil odbyt pre ich výrobky, zlomil monopol cechov, zakázal vydávanie cechových artikúl a iných cechových obmedzení. Roku 1813 boli vydané generálne cechové artikuly, používané až do zrušenia cechov roku 1872, ktorých cieľom bolo umožniť aj necechovú výrobu, zliberálniť pracovný trh a uľahčiť možnosť stať sa manufaktúristom či remeselníkom mimo cechu. Manufaktúry mohli získať také práva, aké mali cechy, ak sa ich majiteľ preukázal dostatočným kapitálom. Cechy sa však nechceli vzdať svojho výsadného postavenia a vytrvalo sa snažili proti týmto zmenám brániť.

Patent cisársky, daný dne 20. prosince 1859,
jímžto se vydává, a od 1. máje r. 1860 ve skutek uvádí řád živnostneský, kterýž platnost má v celé říši, vyjmajíc Benátsko a Hranici vojenskou.

2. Nowý rakusky živnostnický zákon od 20-ho prosinca 1859. k potrebe pre wseckých remeselníkuw kupeckých, obchodníkuw, jorumeselníkuw a jejich pomocníkuw jako aj pre jejich živnostnické společenstwa, na základe ponechaného, z westníka vlády Zemské wyňatého puwodního uradního československého prekladu D. S. Borík. W Trnawe 1860. 8°, 123 str. K

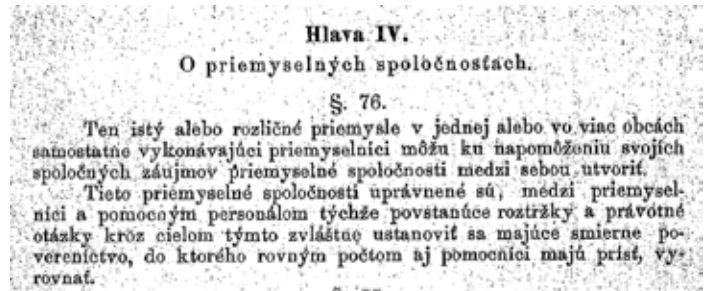
Dr. Joh. und andere Meister, des Gesammten Handwerks, der Bürgerlichen zum Weber, der Königl. Freyen-Stadt Tyrnau in Ober- Ungarn: befehligten hien, das gesammte Meister, Namen von Tyrnau, die bey uns in Arbeit gehalten werden, in jeder Woche, Sonn- und Feiertage, über dem städt. Meistern nachzusehen, wie es sich mit dem Handwerks-Gesellen verhalten hat; welches wir also anzuordnen, und halten unter demselben die Meister dieses gesammten Handwerks-Gesellen, überall zu befehlen, wenn es der Königl. Freyen-Stadt Tyrnau, den 20. Decembris 1859.

V čase revolučných zmien v prvej polovici 19. storočia, kedy sa uvoľňovala pracovná sila a tovarovo-peňažné vzťahy zohrávali rozhodujúcu úlohu v procese výroby a obchodu, sa však cechy stávali vysloveným anachronizmom. Svojimi privilégiami, predovšetkým monopolným postavením a obmedzeniami všetkých, ktorí stáli mimo cechu, brzdili konkurenciu a spôsobovali stagnáciu podnikania, nezlučiteľnú s deklarovanými princípmi a so smerovaním novej doby. Neoabsolutizmus svojím hospodárskym liberalizmom začal demontáž cechového zriadenia, zavŕšenú v roku 1859 zavedením priemyselného (živnostenského) poriadku.

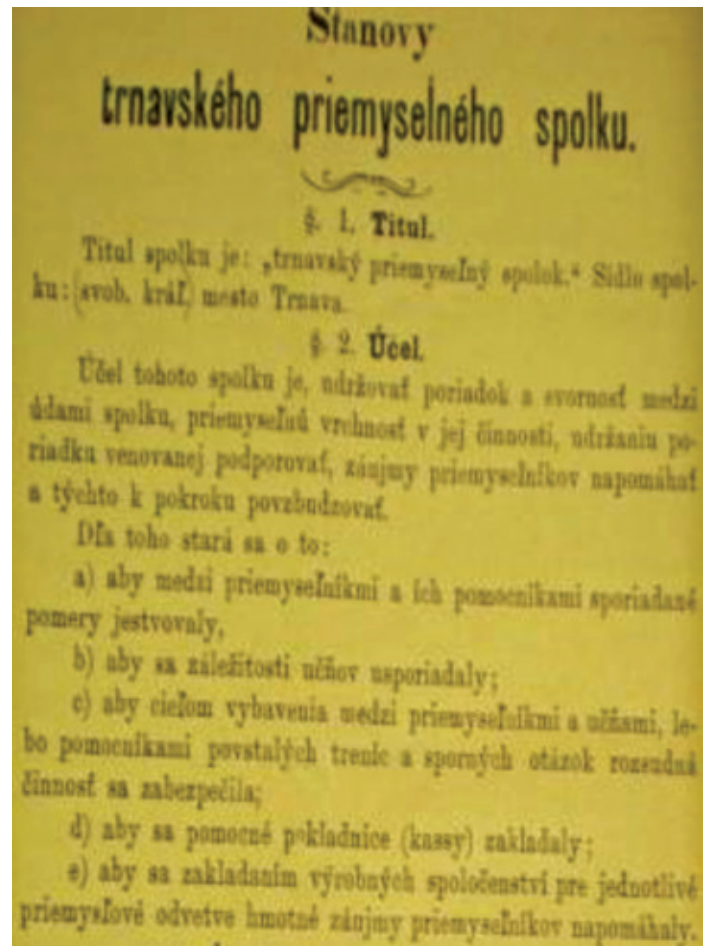
Tento uzákonený živnostenský poriadok zavádzal do remeselníckej výroby slobodu podnikania (v začiatkoch však platil len v rakúskej časti cisárstva a znamenal faktický zánik cechov v tejto časti monarchie). Pre oblasť vzdelávania definoval prvé pravidlá v samostatnej časti E tohto zákona.¹ Ďalšie paragrafy upravovali, kto môže vzdelávať učňov².

Zaujímavosťou je, že bol preložený do slovenského jazyka. V rámci rakúsko-uhorského vyrovnania bol schválený pre Uhorsko „Priemyselný zákon“, ktorý pozmeňujúco charakterizoval živnostnícke činnosti. V tomto zákone boli presne popísané typy podnikania.

Veľmi dôležitým ustanovením bolo zriadenie živnostenských spoločenstiev.

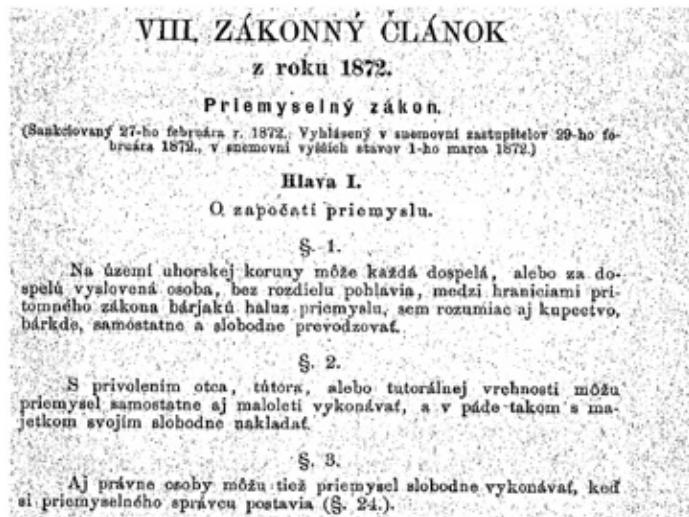
Dokumenty súvisiace s učňami boli integrálnou súčasťou schválených stanov spoločenstiev. Jedným z príkladov živnostenského spoločenstva – trnavským priemyselným spolkom, sú jeho stanovy z roku 1893 v troch jazykoch: maďarskom, nemeckom a slovenskom. Znovu potvrdené boli v roku 1924 kedy spolok niesol názov: *Trnavský priemyselný spolok*.

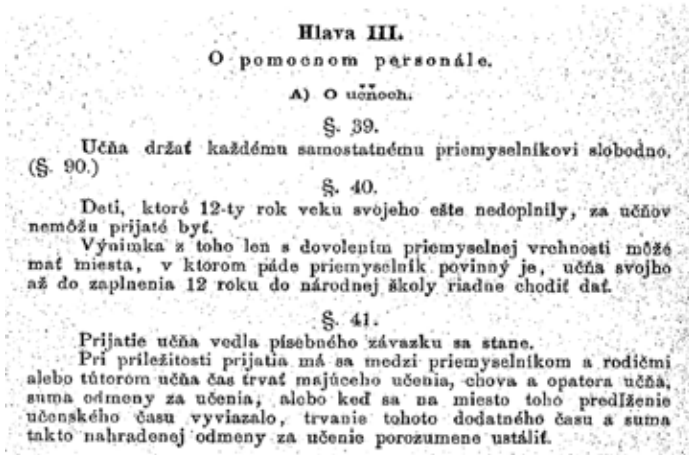
Zo stanov sa dozvedáme, že sa staral aj o usporiadanie učňovských záležitostí, ktoré sú konkrétnejšie definované v paragrafe č 3. týkajúceho sa úradných (vrchnostenských) úloh.

Tieto údaje nám ukazujú, ktorými zákonmi sa spolok riadil, ako fungoval systém prijímania a prepúšťania učňov, ale aj zainteresovanosť v školstve, preto je vhodné tento paragraf uviesť celý.

(pokračovanie v budúcom čísle Živnostenských novín)

Významná časť bola venovaná vzdelávaniu učňov, vrátane ich práv a povinností.

² Pozri par.95: Za učedníka pokládá sa, kdo u majitele živnosti vstoupí do zaměstnání, by živnosti prakticky se naučil, bez rozdílu, zda učebně bylo ujednáno nebo ne, a zdali za práci platí se mzda nebo ne.

³ Tamtiež: Učedníky směj míti toliko takoví majitelé živnosti, kteří sami nebo jejich náměstkové mají potřebné odborné vědomosti, aby mohli vyhověti předpisům § 100 o živnostenském vzdělání učedníků a kteří také podle zařízení a provozovacího způsobu své živnosti jsou vsutku s to, aby tak činili.

NA VESELÚ NÔTU

Výroky a myšlienky slávnych

Najlepším liekom na každý hnev je čas... (Seneca)

Verím len štatistikám, ktoré som sám falšoval... (Winston Churchill)

Kto chce zaujať, musí provokovať. Inak to nefunguje... (Salvator Dalí)

Existencia piva je dôkazom, že boh má ľudí rád. Chce, aby sa ľudia cítili na svete šťastní... (Benjamin Franklin)

Kto vie sám seba presvedčiť o tom, že mu je dobre, bude sa mať vždy dobre. (Ovídius)

Vysoká životná úroveň spočíva v tom, že vydávame peniaze, ktoré ešte nemáme, za veci, ktoré nepotrebujeme, aby sme imponovali ľuďom, ktorých neznášame. (Orson Welles)

Komu je práca radosťou, pre toho je život šťastím. (Maxim Gorkij)

Iba dve veci sú nekonečné: 1. Vesmír 2. Ľudská blbosť.

Ale o tej prvej nie som úplne presvedčený... (Albert Einstein)

Pán boh pri stvorení človeka evidentne precenil svoje možnosti... (Oscar Wilde)

Svet stráca svojich géniov. Július Caesar je mŕtvý, Shakespeare je mŕtvý, Napoleon je mŕtvý, Abraham Lincoln je mŕtvý a ani ja sa necítim najlepšie... (Mark Twain)

Zo všetkých tvorov len človek pije – hoci nemá smäd, je – hoci nie je hladný, a hovorí – hoci nemá čo povedať... (John Steinbeck)

Vtipy pre každého

V lete pri Štrkoveckom jazere v Bratislave našli utopeného muža. Prišla sanitka a záchranári sa ho snažili oživiť. Okolo ide podnapitý pán, zahľadí sa na nich a hovorí:
- Načo mu dávate to umelé dýchanie! Toho už neožijete...
Záchranár mu odpovedá:
- Ja viem, čo mám robiť.
Podnapitý pán mu odvrkne:
- Keď viete, tak viete... Ale radšej sa mu pozrite na nohy! Veď má ešte stále obuté korčule...

Dvaja Záhoráci stoja na železničnej stanici a jeden má na vodítku psa.
Druhý sa pýta:
- Počuj, čo stojí ten pes?
Prvý odpovedá:
- Co já vím, proč si nesadne?
Druhý hovorí:
- Tak to nemyslím...
Kolkto stojí?
Prvý zase odpovedá:
- Co já vím, asi dve hodiny...

Adresár Slovenskej živnostenskej komory

Predseda SŽK:

Oldřich HOLIŠ
predseda@szk.sk

Sídlo SŽK:

Úrad komory
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Administratívna pracovníčka: Ing. Silvia Pilková
Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

Kancelária Úradu komory v Košiciach
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Tel.: 055/6941736 • e-mail: bohacik@szk.sk
Ervín Boháčik

Kancelária Úradu komory v Bratislave
Sliačska 1/E, 821 02 Bratislava
Tel.: 02/44461400 • e-mail: micka@szk.sk
Vladimír Mička

Krajské zložky komory:

KZK Bratislava
Sliačska 1/E, 831 02 Bratislava
Vladimír Mička, predseda
Tel.: 02/207 07 363
e-mail: micka@szk.sk, kzkbratislava@szk.sk

KZK Banská Bystrica
Horná 13, 974 04 Banská Bystrica
JUDr. Tomáš Suchý, predseda
Tel.: 048/3219959 • e-mail: kzkbystrica@szk.sk

KZK Trenčín
Legionárska 5, 911 01 Trenčín
Ing. Vladimír Filko, predseda
Tel.: 0903 770 246 • e-mail: kzktrnecin@szk.sk

KZK Košice
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Ervín Boháčik, predseda
Tel.: 055/6941736 • e-mail: bohacik@szk.sk

KZK Prešov
Duchnovičovo nám. 1, 080 01 Prešov
Juraj Drál, predseda
Kontaktná osoba: Ing. Vladimír Fedor
Tel.: 0908 991 481 • e-mail: kzkpresov@szk.sk

KZK Trnava
Hlavná 17, 917 01 Trnava
Ing. Robert Schmidt, predseda
Kontaktná osoba: Helena Schmidtová
Tel.: 033/5512720 • e-mail: kzktrnava@szk.sk

KZK Žilina
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Ing. Pavol Višňovský, PhD., predseda
Tel.: 0918 696 580 • e-mail: kzkzilina@szk.sk

KZK Nitra
Fraňa Mojtu 18 (budova Mediahaus), 949 01 Nitra
Marek Štrba, predseda
Tel.: 0949 816 505 • e-mail: kzknitra@szk.sk

ŽIVNOSTENSKÉ NOVINY – vydáva Slovenská živnostenská komora
Šéfredaktor: Mgr. Viktor Kubal (e-mail: kubal@mail.t-com.sk). Tel: 0903 252 577.
Redakčná rada: Vladimír Mička (predseda redakčnej rady), Oldřich Holiš, Ing. Róbert Schmidt. Grafické spracovanie: LV PROMO, s.r.o. Vydávanie povolilo Ministerstvo kultúry SR, EV 1073108. NEPREDAJNÉ! Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky a vykonať v textoch potrebné štylistické, jazykové, prípadne iné úpravy.